

แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย

อรัญญา เกรียงไกรโชค และ กุลพิชญ์ โกโดยอุดม

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจของผู้หญิงชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยตามตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยแบบสำรวจเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้หญิงชาวไทยในประเทศไทย จำนวน 400 คน ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป เคยหรือมีความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังไปยังประเทศอื่นที่ไม่ใช่ประเทศไทย มีการวางแผนการเดินทางด้วยตนเองรวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างทำธุรกิจ แต่ไม่รวมการเดินทางไปศึกษาต่อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ 0.89 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น α เท่ากับ 0.90 เก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ใช้วิธี LSD ทดสอบความแตกต่างรายคู่

ผลการวิจัย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า แรงจูงใจโดยรวมในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) แรงจูงใจรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านกายภาพ ($\bar{x} = 4.42$) และแรงจูงใจรายด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.18$) ด้านวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.02$) ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ($\bar{x} = 3.99$) ด้านสถานภาพชื่อเสียง ($\bar{x} = 3.78$) และด้านบุคคล ($\bar{x} = 3.64$) ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย พบว่าตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก แรงจูงใจรายด้านคือ ด้านกายภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และแรงจูงใจรายด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยที่ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังแตกต่างกัน

คำสำคัญ: แรงจูงใจ / เดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง / ผู้หญิงชาวไทย / ลักษณะประชากรศาสตร์

THE MOTIVE TO TRAVEL SOLO OF THAI FEMALES

Arunya Kreangkraichok and Gulapish Pookaiyudom

Faculty of Sports Science, Chulalongkorn University

Abstract

Purpose: The purpose of this research was to study the motive to travel solo of Thai females and compare their demographic attributes: age, status, education level, career and income.

Methods: The method in quantitative research was a survey. The samples of research consist of 400 Thai females are 20 years old who had experienced or interested in solo travel overseas and had planned to solo travel included business traveling, but except a travelling for further education. This research used questionnaires as the main method to collect data with IOC of 0.89 and coefficient alpha equal 0.90. This study also applied statistical data analyses using the determination of patterns in the data such as the frequency, percentage, mean and standard deviation. The research also undertook One-Way ANOVA. Thereafter, if the research revealed the difference of statistical significance at 0.05, LSD technique was adopted to test the pair differences.

Results: The hypotheses testing revealed that overall motive to travel solo of Thai females reached the high level of agreement ($\bar{x} = 4.00$). The highest motives categorized by items were Physical motive ($\bar{x} = 4.42$) followed by the high motives of Self-development ($\bar{x} = 4.18$), Culture ($\bar{x} = 4.02$), Emotion ($\bar{x} = 3.99$), Status and Prestige ($\bar{x} = 3.78$) and Person ($\bar{x} = 3.64$) respectively. The comparison of demographic attributes revealed that Thai females who have different age, status, education level, career and income had different motives to travel solo with statistical significance at 0.05

Conclusion: Thai females have motives to travel solo at the high level of agreement and physical motive is highest while others are high. Moreover, the demographic attributes: age, status, education level, career and income have different motives to solo traveling.

Keywords: Motive / Travel solo /Thai females / Demographic characteristics

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบสังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบสังคม ได้แก่ การใช้เวลาว่างและทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นแก่สังคม การดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีสืบต่อไป และการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตในด้านต่าง ๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สามารถให้บริการด้านการขายได้ตลอดเวลา ก่อให้เกิดการสร้างอาชีพและการจ้างแรงงาน สร้างรายได้ขึ้น ทำให้เกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจ เกิดการแลกเปลี่ยนในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐในรูปแบบของภาษี และมีการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นให้ทั่วถึง (Kanjana-kij, 2014) อีกทั้ง การท่องเที่ยวมีส่วนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ด้านสาธารณูปโภค การเกิดวิสาหกิจขนาดย่อม ทั้งนี้ปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเดินทางเพิ่มขึ้น เช่น การขยายเส้นทางเชื่อมโยงการคมนาคมทางบก ระหว่างประเทศภายในภูมิภาค การคมนาคมทางน้ำ การคมนาคมทางอากาศ เช่น การสร้างสนามบิน การขยายสนามบิน การให้บริการที่เพิ่มขึ้นของสายการบินโดยการขยายเส้นทางบิน เป็นต้น การท่องเที่ยวต้องอาศัยกลไกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนา เช่น ทางด้านทรัพยากรมนุษย์ สาธารณูปโภค การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น (Pongpanarat, 2017 : Online)

นอกจากนี้แล้ว การพัฒนาและการเติบโตด้านการท่องเที่ยวมาโดยตลอด ทำให้ปัจจุบันเกิดกระแสของการท่องเที่ยวที่หลากหลายขึ้น โดยที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของหลายประเทศ ทำให้ประเทศส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะประเทศไทย

ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในยุคสังคมดิจิทัล (Digital Society) มีระบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งสู่สังคมอุดมปัญญา (Smart tourism) เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้ปรับตัวเข้าสู่ระบบดิจิทัล (Digital) ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านแหล่งข้อมูลที่พิกัด สถานที่ท่องเที่ยว วิธีการเดินทาง รายงานสภาพอากาศ ทำให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เกิดความสะดวกและคล่องตัวในการค้นหาข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวสามารถรับรู้และติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ถือเป็น การบูรณาการการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (Digital Economy Promotion Agency, 2016 : Online) โดยปัจจุบันพบว่าแนวโน้มในการใช้สื่อสังคม (Social media) ตลอดจนการใช้งานบนโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน (Smart phone) เพื่อการท่องเที่ยว จองที่พัก อ่านความคิดเห็น หรือการแลกเปลี่ยน แสดงรูปภาพด้านการท่องเที่ยวตามเครือข่ายสังคม (Social network) เป็นกระแสของการท่องเที่ยวที่มีทั้งนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ รวมถึงนักท่องเที่ยววัยเกษียณ (Tourism Authority of Thailand, 2016 : Online) ผลจากการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล (Digital) ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถค้นหาข้อมูลและวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง การเชื่อมต่อข้อมูลสามารถทำได้ง่ายและรวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบนักท่องเที่ยวแบบหมู่คณะหรือแบบกลุ่มที่ใช้บริการนำเที่ยว มาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองโดยไม่ผ่านบริษัทนำเที่ยว ตลอดจนการท่องเที่ยวแบบอิสระ (Free and Independent Travel)

สำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยนั้น นักท่องเที่ยวไทยมีแนวโน้มที่จะนิยมการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย มีรายได้สูง แต่มีเวลาไม่แน่นอน การหาเวลาตรงกัน

กับเพื่อนเพื่อเดินทางร่วมกันจึงทำได้ยาก ทำให้เลือกเดินทางด้วยตนเอง ประกอบกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยี มีการค้นหาข้อมูลเดินทางได้ด้วยตนเอง ช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางมากขึ้น ทำให้การเดินทางตามลำพังทำได้ง่ายดาย (Tourism Authority of Thailand, 2014 : Online) โดยที่การเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงนั้นยังมีความสำคัญในเรื่องของการตัดสินใจ และการก้าวข้ามผ่านกรอบของเรื่องเพศในกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้หญิงชาวเอเชียที่เดินทางตามลำพัง (Yang, Khoo และ Arcodia, 2018)

แนวโน้มการท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงโดยวิเคราะห์ผ่านการรวบรวมข้อมูล พบว่ามีแนวโน้มเติบโตสูงมากทั่วโลก เนื่องจากความนิยมในการท่องเที่ยวตามลำพังมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยมีรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นอิสระ แสดงถึงควมมีอำนาจในการเดินทางด้วยตัวเอง สามารถออกแบบเส้นทางกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องรอเพื่อนร่วมเดินทางคนอื่น ๆ มีความรู้สึกของการผจญภัย ได้ทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ และการได้พบผู้คนใหม่ ๆ อีกด้วย และยังพบว่าเทคโนโลยีมีอิทธิพลอย่างมากต่อการท่องเที่ยวด้วยตนเองของผู้หญิง (Matsangou, 2018 : Online) สอดคล้องกับแนวคิดของ Wannathanom (2009) ได้อธิบายว่า นักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวเองเป็นการส่วนตัว มักเป็นการท่องเที่ยวตัวคนเดียว โดยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนั้นจะมีความแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค เช่น นักท่องเที่ยวที่มาจากแถบทวีปอเมริกาและยุโรปจะมีการวางแผนท่องเที่ยวอย่างดี มีการให้ความสำคัญกับเรื่องการเดินทาง การเตรียมความพร้อม การจัดเตรียมเรื่องเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดระยะเวลาการพักค้างที่ยาวนาน ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มาจากแถบเอเชียจะไม่ค่อยใส่ใจเรื่องการวางแผนท่องเที่ยว จึงมีคำแนะนำเพื่อเตรียมความพร้อมในการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง เช่น

การสอบถามขอข้อมูลต่าง ๆ จากผู้ที่เคยเดินทางมาแล้ว จากสำนักงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้แก่ หน่วยงานการท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ จากหนังสือคู่มือหรือเอกสาร จากอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งมีข้อมูลเป็นปัจจุบัน (Update) โดยนำข้อมูลที่ได้รับไปเปรียบเทียบเพื่อใช้ในการวางแผนท่องเที่ยวด้วยตนเอง ทั้งเส้นทางการเดินทาง การใช้พาหนะเดินทาง ที่พักและกิจกรรมการเดินทาง การจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยไม่พึ่งพาบริษัทจัดนำเที่ยวจะต้องมีการวางแผนเรื่องต่าง ๆ ให้พร้อมเนื่องจากการเดินทางด้วยตนเองอาจมีอำนาจต่อรองกับสถานที่ประกอบการที่ไปใช้บริการไม่มากนัก ไม่มีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ หรือกรณีระหว่างการเดินทาง มีปัญหาสุขภาพ เจ็บป่วย เกิดอุบัติเหตุ จะต้องดำเนินการด้วยตนเอง เป็นต้น

ในขณะที่การเลือกเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศของนักท่องเที่ยวไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นมาโดยตลอด จนกลายเป็นกระแสความนิยมขึ้นมา อาจเกิดจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีความต้องการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศด้านการท่องเที่ยวของตัวเอง เช่น ต้องการเดินทางไปพื้นที่ที่มีอากาศแตกต่างกับประเทศไทย เรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ประเพณีที่ไม่คุ้นเคย เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีการพัฒนาในลักษณะที่ไม่อาจพบเห็นในประเทศไทย เยี่ยมชมสิ่งมหัศจรรย์ของโลก เป็นต้น อีกทั้งชาวไทยบางคนหรือบางกลุ่มมีสภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มีวันหยุดที่ทำให้มีเวลาว่าง หรือได้รับข้อมูลจากผู้ที่เคยเดินทางบอกเล่าถึงความน่าสนใจของการเดินทางไปต่างประเทศ (Wannathanom, 2009) อย่างไรก็ตามองค์ประกอบที่ส่งผลและกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้นั้นมาจากแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเช่นกัน แรงจูงใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นสิ่งที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยว

อยากไปแข่งโต เดินทางด้วยวิธีใด ท่องเที่ยวประเภทใด กิจกรรมอย่างไรระหว่างท่องเที่ยว ล้วนแล้วแต่เกิดจากแรงจูงใจ (Mahasaranon, 2003)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาวิจัย ในบริบทของแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย ในขณะที่ผู้หญิงมีข้อจำกัดในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าผู้ชาย เช่น เรื่องความปลอดภัย เป็นต้น และจากอดีตที่มีการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นกลุ่ม แต่กลับพบว่าปริมาณผู้หญิงท่องเที่ยวตามลำพังเพิ่มจำนวนขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา อีกทั้งการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ความสำคัญหรือความสนใจไม่มากนักในการให้บริการกับผู้หญิงท่องเที่ยวตามลำพัง ซึ่งสวนกระแสกับการเติบโตของผู้หญิงที่สนใจเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังที่จัดได้ว่าเป็นตลาดเฉพาะกลุ่ม และยังไม่มีการวิจัยที่วิเคราะห์ด้วยทฤษฎีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญที่จะช่วยเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิง ช่วยให้ทราบแรงกระตุ้นที่ก่อให้เกิดความต้องการการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของ Swarbrooke และ Horner (2007) เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวด้านบุคคล ด้านกายภาพ ด้านอารมณ์และความรู้สึก ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสถานภาพและชื่อเสียง รวมถึงด้านวัฒนธรรม เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจให้บริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สายการบิน โรงแรม ที่พัก ผู้ให้บริการยานพาหนะ ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บริษัทประกันภัย เป็นต้น จะได้นำข้อมูลไปปรับใช้เพื่อจูงใจหรืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้สิทธิพิเศษ และเพิ่มมาตรการเรื่องความปลอดภัยให้กับผู้ที่เดินทางตามลำพัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหันมาคำนึงถึงเรื่องความสะดวกปลอดภัยและให้ความสนใจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับ

ความต้องการและเกิดการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวผู้หญิงที่เดินทางท่องเที่ยวตามลำพังต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแรงจูงใจของผู้หญิงชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยตามตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้หญิงชาวไทยที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research Method) ประเภทการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับรองเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เป็นผู้หญิงชาวไทยที่มีความสมัครใจและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม บริเวณพื้นที่ให้บริการนั่งพักผู้โดยสารขาออกระหว่างประเทศ ภายในอาคารของท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยมีคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมการวิจัย คือ เป็นผู้หญิงสัญชาติไทยมีอายุ 20 ปีขึ้นไป เคยหรือมีความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังไปยังประเทศอื่นที่ไม่ใช่ประเทศไทย มีการ

วางแผนการเดินทางด้วยตนเองโดยไม่ใช้บริการนำเที่ยวของบริษัททัวร์หรือบริษัทนำเที่ยวที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการเดินทาง แต่รวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างทำธุรกิจ (Business Tourism / MICE Tourism) ไม่รวมการเดินทางไปศึกษาต่อ แต่เนื่องจากไม่พบว่ามีการบินที่ข้อมูลจำนวนผู้หญิงชาวไทยที่แบ่งไว้ตามเกณฑ์อายุ จึงใช้จำนวนของผู้หญิงชาวไทยในประเทศไทยนำมาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณตามวิธีของ Yamane (1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 400 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มี 5 ข้อ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบจากคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้หญิงชาวไทย ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มี 7 ข้อ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบจากคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย ได้แก่ จุดหมายปลายทาง จำนวนครั้ง ระยะเวลาเฉลี่ยต่อครั้ง เหตุผลในการเดินทาง ประเภทหรือกิจกรรมหลัก การเลือกแหล่งท่องเที่ยว การสืบค้นข้อมูลการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 28 ข้อ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบจากคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย ได้แก่ แรงจูงใจด้านบุคคล แรงจูงใจด้านกายภาพ แรงจูงใจด้านอารมณ์

ความรู้สึก แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง แรงจูงใจด้านสถานภาพ ชื่อเสียง แรงจูงใจด้านวัฒนธรรม มีเกณฑ์การแบ่งระดับของแรงจูงใจ 5 ระดับ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง แรงจูงใจมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง แรงจูงใจมาก ระดับ 3 หมายถึง แรงจูงใจปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง แรงจูงใจน้อย และระดับ 1 หมายถึง แรงจูงใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นหรือข้อแนะนำอื่น ๆ เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถาม มี 40 ข้อ ใช้เวลาตอบประมาณ 5 นาที จำนวน 400 ชุด แจกในบริเวณพื้นที่ให้บริการนั่งพักของ ผู้โดยสารขาออกระหว่างประเทศของท่าอากาศยาน 2 แห่งๆ ละ 200 ชุด คือ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 17.00-20.00 น. เฉลี่ยวันละ 30 ชุด และวันเสาร์ถึงวันอาทิตย์ เวลา 13.00-16.00 น. เฉลี่ยวันละ 25 ชุด เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 และมีการวิเคราะห์ข้อมูลจนแล้วเสร็จเป็นงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เดือนเมษายน 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ มาลงรหัสสำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้วิธีทางสถิติพื้นฐานมาวิเคราะห์ หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of

Variances) แบบจำแนกทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกัน ได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least square difference) โดยสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้หญิงชาวไทยที่เคยหรือสนใจเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 35-39 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 สถานภาพโสด จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 อาชีพรับจ้างเอกชน จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 ส่วนใหญ่มีจุดหมายปลายทางคือ ทวีปเอเชีย จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 52.51 เคยวางแผนเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง 1-2 ครั้ง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และไม่เคยแต่สนใจวางแผนเดินทางท่องเที่ยว

ตามลำพัง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.25 ระยะเวลาเดินทางเฉลี่ยต่อครั้ง 2-4 วัน จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 41.12 เหตุผลที่เดินทางเพราะอิสระ ยืดหยุ่นได้ จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 39.85 เลือกท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 28.16 เลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมน่าสนใจ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.75 และสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 66.48

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยมีแรงจูงใจโดยรวมระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.44) โดยมีแรงจูงใจรายด้านระดับมากที่สุดคือ แรงจูงใจด้านกายภาพ ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.56) ส่วนที่มีระดับมาก ได้แก่ แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.61) แรงจูงใจด้านวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.59) แรงจูงใจด้านอารมณ์ ความรู้สึก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.58) แรงจูงใจด้านสถานภาพ ชื่อเสียง ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.70) และแรงจูงใจด้านบุคคล ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจโดยรวมในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย

แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบุคคล	3.64	0.75	มาก
ด้านกายภาพ	4.42	0.56	มากที่สุด
ด้านอารมณ์ ความรู้สึก	3.99	0.58	มาก
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.18	0.61	มาก
ด้านสถานภาพ ชื่อเสียง	3.78	0.70	มาก
ด้านวัฒนธรรม	4.02	0.59	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	0.44	มาก

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านกายภาพระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยค้นหาข้อมูล ติดต่อสื่อสารระหว่างการเดินทางได้รวดเร็ว ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.69) ต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรการหรือระบบรักษาความปลอดภัยสูง ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.73) ระบบการเดินทางขนส่งเชื่อมต่อถึงกัน มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนใช้งานได้ ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.72)

สุขอนามัยที่ดี แหล่งท่องเที่ยวสะอาด ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.74) สามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองต้องการได้หลากหลาย โดยไม่ต้องกังวลถึงคนอื่น ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.72) กระบวนการผ่านเข้าเมืองที่สะดวก ลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.73) ระบบการชำระเงินที่สะดวก รวดเร็ว ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจรายข้อด้านกายภาพในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย

แรงจูงใจด้านกายภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองต้องการได้หลากหลาย โดยไม่ต้องกังวลถึงคนอื่น	4.39	0.72	มากที่สุด
2. ต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรการหรือระบบรักษาความปลอดภัยสูง	4.51	0.73	มากที่สุด
3. กระบวนการผ่านเข้าเมืองที่สะดวก ลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก	4.36	0.73	มากที่สุด
4. เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยค้นหาข้อมูล ติดต่อสื่อสารระหว่างการเดินทางได้รวดเร็ว	4.52	0.69	มากที่สุด
5. สุขอนามัยที่ดี แหล่งท่องเที่ยวสะอาด	4.40	0.74	มากที่สุด
6. ระบบการเดินทางขนส่งเชื่อมต่อถึงกัน มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนใช้งานได้	4.45	0.72	มากที่สุด
7. ระบบการชำระเงินที่สะดวก รวดเร็ว	4.35	0.76	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	0.56	มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองระดับมากที่สุด คือ การได้ฝึกฝนและรู้จักการพึ่งพาตัวเองในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.75) ส่วนที่มีระดับมากที่สุด ได้แก่ มีโอกาสพัฒนาทักษะความสามารถของตนเอง รู้จักเรียนรู้และหาวิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.82) ได้เรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่กับตนเอง

เช่น สถานที่ใหม่ หรือเส้นทางใหม่ ๆ หรือเรื่องราวใหม่ๆ ที่ตนเองสนใจ ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.76) ต้องการสร้างให้เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ พัฒนาศักยภาพให้กับตนเอง ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านวัฒนธรรมระดับมากที่สุด คือ การไม่มีอุปสรรคด้านภาษา เช่น สถานที่ท่องเที่ยวมีการให้ข้อมูลหรือแสดง

เส้นทางเป็นสัญลักษณ์หรือรูปภาพ หรือหลายภาษา รวมถึงมีบุคคลที่สื่อสารได้หลายภาษาคอยบริการให้ความช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.78) ส่วนที่มีระดับมากได้แก่ สัมผัสวิถีชีวิตที่แตกต่าง วัฒนธรรมที่แปลกใหม่จากแหล่งที่อยู่ปกติ ตลอดจนสินค้าพื้นเมือง เช่น การแต่งกาย อาหาร ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.79) สถานที่สำคัญด้านวัฒนธรรมมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.83) มีแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมที่อยู่ในกระแสความนิยม มีชื่อเสียง ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.88) มีการจัดงานเทศกาลพิเศษด้านวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นสำคัญที่น่าสนใจ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านอารมณ์ ความรู้สึกระดับมากที่สุด คือ รู้สึกอิสระ คล่องตัว ยืดหยุ่นได้ ไม่ถูกจำกัดตามรายการและเวลาที่ตนเองไม่ต้องการ ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.78) ส่วนที่มีระดับมาก ได้แก่ รู้สึกตื่นเต้น ทำหาย รู้สึกตนเองกล้าหาญ ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.89) ทดสอบตนเองเพื่อเอาชนะความกลัวและเหงา ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.96) หลีกหนีจากความจำเจ แสวงหาความแปลกใหม่ที่เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นด้วยตนเอง ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.93) ทำตามความใฝ่ฝันที่ตนเองต้องการ ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสถานภาพ ชื่อเสียงระดับมาก ได้แก่ เพศสภาพ

ไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 1.01) ส่งเสริมภาพลักษณ์ของตนเองให้ชัดเจนว่าสามารถจัดการหรือบริหารเวลาได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.96) ภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างหรือแรงบันดาลใจแก่ผู้อื่น ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.94) ได้รับการยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่นว่ามีความกล้า เกิดชื่อเสียงตามมา ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 1.07) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านบุคคลระดับมาก ได้แก่ แบ่งปันประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังให้กับบุคคลอื่น ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.99) สื่อสารพูดคุยกับบุคคลที่มีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังในลักษณะแบบเดียวกัน ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.95) ส่วนที่มีระดับปานกลาง คือ พบปะทำความรู้จักกับบุคคลใหม่ ๆ ในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง ($\bar{x} = 3.24$, S.D. = 0.95) ตามลำดับ

ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจโดยรวมในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย จำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้หญิงชาวไทยที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจโดยรวมในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยจำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

	SS	df	MS	F	p
อายุ					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	4.08	7	0.58	3.15	0.003*
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	72.57	392	0.19		
รวม	76.65	399			
สถานภาพ					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	2.52	2	1.26	6.74	0.001*
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	74.13	397	0.19		
รวม	76.65	399			
ระดับการศึกษา					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	2.18	3	0.73	3.87	0.009*
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	74.47	396	0.19		
รวม	76.65	399			
อาชีพ					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	3.50	5	0.70	3.77	0.002*
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	73.15	394	0.19		
รวม	76.65	399			
รายได้					
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	3.80	5	0.76	4.11	0.001*
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	72.85	394	0.18		
รวม	76.65	399			

*p<0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ลักษณะทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยในการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 35-39 ปี สถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้างเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท ส่วนใหญ่เลือกทวีปเอเชียเป็น

จุดหมายปลายทางในการเดินทาง โดยที่เคยเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง 1-2 ครั้ง มีระยะเวลาเฉลี่ยครั้งละ 2-4 วัน เนื่องจากมีความรู้สึกริษยา ยึดหยุ่นได้ และเลือกท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ มีการสืบค้นแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศโดยไม่เลือกใช้

บริการบริษัทนำเที่ยว ซึ่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากที่สุด อายุ 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือน 10,000-30,000 บาท ปัจจัยในการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองเนื่องจากการมีเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ทโฟน เป็นตัวช่วยในการสร้างความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น (Charmuangkul, 2014)

แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยในการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ามีแรงจูงใจโดยรวมมากโดยที่มีแรงจูงใจด้านกายภาพมากที่สุด ส่วนแรงจูงใจด้านอื่นมากได้แก่ แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง แรงจูงใจด้านวัฒนธรรม แรงจูงใจด้านอารมณ์ความรู้สึก แรงจูงใจด้านสถานภาพ ชื่อเสียง และแรงจูงใจด้านบุคคล ทั้งนี้ อภิปรายผลการวิจัยแรงจูงใจรายด้าน มีดังนี้

แรงจูงใจด้านกายภาพ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงชาวไทยมีแรงจูงใจด้านกายภาพในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังมากที่สุด มีแรงจูงใจรายข้อมากที่สุดได้แก่ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยค้นหาข้อมูลติดต่อสื่อสาร มีมาตรการหรือระบบรักษาความปลอดภัยสูง มีระบบการเดินทางขนส่งเชื่อมต่อถึงกัน มีสิ่งอำนวยความสะดวก สุนาณามัยที่ดี แหล่งท่องเที่ยวสะอาด สามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองต้องการได้หลากหลาย กระบวนการผ่านเข้าเมืองที่สะดวก และระบบการชำระเงินที่สะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดแรงจูงใจเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว มีแรงกระตุ้นที่สำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดการเดินทางท่องเที่ยวได้ เช่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง การคมนาคมขนส่งสะดวกรวดเร็ว มีที่พักค้าง มีความปลอดภัย มีราคาเหมาะสมสามารถใช้บริการได้ (Kanjanaakij, 2014) ในขณะที่พฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยมีการวางแผน

จัดการท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น สืบเนื่องมาจากการมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ได้ มีช่องทางการหาข้อมูล ช่องทางการขาย และช่องทางการชำระเงิน เพื่อสืบค้นแหล่งท่องเที่ยว ชมวีวีความความคิดเห็นของผู้ที่เคยใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Parasakul, 2012)

แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงชาวไทยมีแรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังมาก มีแรงจูงใจรายข้อมากที่สุด คือ ได้ฝึกฝนและรู้จักการพึ่งพาตนเอง มีแรงจูงใจรายข้อมาก ได้แก่ มีโอกาสพัฒนาทักษะความสามารถของตนเอง รู้จักเรียนรู้และหาวิธีแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ได้เรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่กับตนเอง ต้องการสร้างให้เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ พัฒนาศักยภาพให้กับตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Swarbrooke และ Horner (2007) กล่าวถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปิดโลกกว้าง จะเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ เพิ่มทักษะ รวมถึงการผจญภัย Buhalis (2000) กล่าวว่า สิ่งที่จะสนองตอบต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ ความต้องการทดสอบว่าตัวเองมีความสามารถ ต้องการความแปลกใหม่ ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวอาจจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะเบื้องต้นก่อน หรือมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์คอยแนะนำและดูแล เช่น กระโดดร่ม ไรด์ตัว ปีนหน้าผาดำน้ำ ล่องแก่ง ล่องแพ เป็นต้น หรือการท่องเที่ยวชมนก ส่องสัตว์ รวมถึง กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

แรงจูงใจด้านวัฒนธรรม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงชาวไทยมีแรงจูงใจด้านวัฒนธรรมในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังมาก มีแรงจูงใจรายข้อมากที่สุด คือ การไม่มีอุปสรรคด้านภาษา มีแรงจูงใจรายข้อมาก ได้แก่ การมีโอกาสสัมผัสวิถีชีวิตที่แตกต่างและวัฒนธรรม

ที่แปลกใหม่จากแหล่งที่อยู่ปกติ ตลอดจนสินค้าพื้นเมือง เช่น การแต่งกาย อาหาร สถานที่สำคัญด้านวัฒนธรรม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมที่อยู่ในกระแสมนิยม และมีชื่อเสียง มีการจัดงานเทศกาลพิเศษด้านวัฒนธรรม และมีประเพณีท้องถิ่นสำคัญที่น่าสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Poomjamnean (2012) ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง พบว่า นักท่องเที่ยวที่ไม่มีปัญหาด้านภาษา จะมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง และภาษาไม่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง ขณะที่ Kanjanakij (2014) อธิบายถึงสิ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต้องการหรือสนใจเดินทางท่องเที่ยวจะประกอบด้วย กิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะดนตรี อาหาร หัตถกรรม เป็นต้น

แรงจูงใจด้านอารมณ์และความรู้สึก ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงชาวไทยมีแรงจูงใจด้านอารมณ์ ความรู้สึกในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังมาก มีแรงจูงใจรายข้อมากที่สุด คือ ความรู้สึกที่เป็นอิสระคล่องตัว ยืดหยุ่นได้ ไม่ถูกจำกัดให้เดินทางท่องเที่ยวตามรายการ และเวลาที่ตนเองไม่ต้องการ มีแรงจูงใจรายข้อมาก ได้แก่ ต้องการความรู้สึกที่ตื่นเต้น ทำหาย รู้สึกว่าตนเองเป็นคนกล้าหาญ เป็นการทดสอบตนเองเพื่อเอาชนะ ความรู้สึกกลัวและเหงา หลีกหนีจากความจำเจ แสวงหาความแปลกใหม่ เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นด้วยตนเอง ทำตามความใฝ่ฝันที่ตนเองต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Jang และ Cai (2002) กล่าวว่า แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว เกิดจากแรงผลักดันให้เกิดความต้องการได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้น จากการทำกิจกรรมที่มีความหลากหลาย โดยที่ Obenour (2005) พบว่าผู้หญิงที่เดินทางตามลำพังเกิดความกล้าที่จะปลดปล่อยตัวเอง

ออกจากความกลัว สามารถเอาชนะความกลัวในการเดินทางตามลำพังได้ สามารถต่อสู้กับการเผชิญหน้า หรือถูกจับตามองเกี่ยวกับเรื่องเพศ เนื่องจากเป็นผู้หญิง

แรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงชาวไทยมีแรงจูงใจด้านสถานภาพ และชื่อเสียงในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังมาก มีแรงจูงใจรายข้อมาก ได้แก่ เพศสภาพไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง ส่งเสริมภาพลักษณ์ของตนเองว่าสามารถจัดการหรือบริหารเวลาได้ด้วยตนเอง ภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตัวเองประสบความสำเร็จ สามารถเป็นแบบอย่างหรือแรงบันดาลใจแก่ผู้อื่น ได้รับการยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่นว่ามีความกล้า และเกิดชื่อเสียงตามมา สอดคล้องกับแนวคิดของ Tantivanij (2003) กล่าวถึง พฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ต้องมีแรงขับ หรือมีแรงจูงใจ มีความต้องการ เช่น การยอมรับ การยกย่อง ทั้งนี้ หากความต้องการมีไม่มากพอ บุคคลจะยังไม่ทำตามความต้องการนั้นทันที จนกว่าความต้องการนั้นจะมีแรงกระตุ้นมากพอที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกไป ขณะที่ Prasertsri (2005) พบว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรม เป็นแรงกระตุ้นที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ โดยจะสนองตอบต่อสิ่งดังกล่าวเมื่อมีความต้องการได้รับสิ่งตอบแทน ได้แก่ ชื่นชม ยกย่อง ชื่อเสียง มีเกียรติ รางวัล ทรัพย์สิน เงิน ตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือการยอมรับจากสังคม

แรงจูงใจด้านบุคคล ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงชาวไทยมีแรงจูงใจด้านบุคคลในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังมาก มีแรงจูงใจรายข้อมาก คือ แบ่งปันประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังให้กับบุคคลอื่น และสื่อสารพูดคุยกับบุคคลที่สนใจเดินทางในลักษณะแบบเดียวกัน มีแรงจูงใจรายข้อปานกลาง คือ พบปะทำความรู้จักกับบุคคลใหม่ๆ ระหว่างเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง สอดคล้องกับแนวคิดของ Bakan

(1966) พบว่า พฤติกรรมของผู้หญิงจะแสดงออกมาในการกระทำและความสนใจในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ยอมรับบุคคลอื่น ชอบช่วยเหลือ เป็นมิตร และมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยตามตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้หญิงชาวไทยที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Sereerat (2007) อายุที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีอายุมากจะมีความคิดแบบอนุรักษ์นิยม มีความระมัดระวัง แตกต่างกับบุคคลที่มีอายุน้อย จะมีความคิดแบบเสรีนิยม มองโลกในแง่ดี และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง จะเป็นผู้รับสารที่มีความเข้าใจและรับสารที่น่าเชื่อถือ ต้องมีหลักฐานและเหตุผลรองรับ ไม่หลงเชื่อง่าย ๆ ในขณะที่ Swarbrooke และ Homer (2007) พบว่าสถานภาพของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน จะมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน การเลือกรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด หย่าร้าง หรือหม้าย จะมีแรงจูงใจจากการตัดสินใจได้รวดเร็ว มีความสะดวก เดินทางท่องเที่ยวได้มากกว่าและง่ายกว่า สถานภาพสมรส Akarangoon (2009) พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน กลุ่มที่มีอาชีพหน้าที่การงานในระดับสูง จะมีโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวได้จำนวนครั้งมากกว่า กลุ่มที่มีอาชีพอื่น Jaturongkukul (2000) พบว่า รายได้เป็นตัวแปรที่สำคัญ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมในการเลือกใช้บริการที่แตกต่างกัน กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูง จะมีอำนาจซื้อและการเลือกใช้บริการสูง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้หญิงชาวไทยที่เคยหรือสนใจเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง โดยส่วนใหญ่เป็นคนโสดที่อยู่ในวัยทำงาน ช่วงอายุ 35-39 ปี มีความรู้ในระดับอุดมศึกษาคือปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้างเอกชนและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท เลือกเดินทางท่องเที่ยวในประเทศแถบเอเชีย เป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อวางแผนการเดินทางด้วยตนเอง เคยมีประสบการณ์เดินทางท่องเที่ยวตามลำพังอย่างน้อย 1-2 ครั้ง ๆ ละประมาณ 2-4 วัน โดยให้ความเห็นว่าการท่องเที่ยวตามลำพังทำให้รู้สึกถึงความมีอิสระ ยืดหยุ่นได้ และผลจากการเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน พบว่ามีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังแตกต่างกัน

ทั้งนี้ ผลจากการศึกษาวิจัยแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทยของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแรงจูงใจโดยรวมมาก มีแรงจูงใจด้านกายภาพมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยการมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย การมีระบบรักษาความปลอดภัย การขนส่งเชื่อมต่อถึงกัน การมีสิ่งอำนวยความสะดวก สุขอนามัยที่ดี แหล่งท่องเที่ยวสะอาด เลือกกิจกรรมที่ตนเองต้องการได้หลากหลาย การผ่านเข้าเมืองที่สะดวก ระบบชำระเงินที่สะดวก รวดเร็ว โดยมีแรงจูงใจด้านอื่นมาก ได้แก่ แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยการได้ฝึกฝนและรู้จักการพึ่งพาตัวเองมากที่สุด แรงจูงใจด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย การไม่มีอุปสรรคด้านภาษา มากที่สุด แรงจูงใจด้านอารมณ์ ความรู้สึก ประกอบด้วย ความรู้สึกที่เป็นอิสระคล่องตัว ยืดหยุ่นได้มากที่สุด แรงจูงใจด้านสถานภาพ ชื่อเสียง ประกอบด้วย การแสดงให้เห็นว่าเพศสภาพไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง ส่งเสริมภาพลักษณ์ของตนเอง

ในการจัดการหรือบริหารเวลาได้ด้วยตนเอง ภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเอง ประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างหรือแรงบันดาลใจแก่ผู้อื่น ได้รับการยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่นว่ากล้า และเกิดชื่อเสียงตามมา แรงจูงใจด้านบุคคล ประกอบด้วย การแบ่งปันประสบการณ์ให้กับบุคคลอื่น สื่อสารพูดคุยกับบุคคลที่มีความสนใจในลักษณะแบบเดียวกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การเพิ่มเว็บไซต์ (Website) หรือมี Blog ท่องเที่ยวของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามลำพัง โดยเน้นเรื่องวิธีการวางแผนเดินทาง การเตรียมตัว การป้องกันภัย การลงรูปสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รูปภาพการเดินทางของผู้หญิงที่ท่องเที่ยวคนเดียว เป็นต้น จะช่วยดึงดูดให้ผู้หญิงหันมาให้ความสนใจมากขึ้น และได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากขึ้น สามารถหาแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมและอยากทำตามแบบผู้หญิงที่เคยเดินทางตามลำพังได้

2. ควรมีการทำประกันภัยการเดินทาง เช่น ประกันอุบัติเหตุ ประกันสุขภาพ ที่ให้ความคุ้มครองพิเศษสำหรับผู้หญิงที่เดินทางตามลำพัง ซึ่งปัจจุบันพบว่าการเสนอขายประกันสุขภาพสำหรับผู้หญิงแต่เป็นการเน้นการคุ้มครองโรคที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่นั้น

เอกสารอ้างอิง

- Akaranggoon, S. (2009). *Tourists' Behavior*. Khonkaen: Klangnanawittaya.
- Bakan, D. (1966). *The Duality of Human Existence*. Chicago: Rand McNally.
- Buhalis, D. (2000). Marketing the Competitive Destination of the Future. *Tourism Management*, 21,97-116.
- Charmuangkul, P. (2014). *Thai Tourists' Opinions of Traveling to Oversea by unused Travel Agency*. Master's Thesis, Faculty of Sports Science, Chulalongkorn University. Bangkok.
- Digital Economy Promotion Agency. (2016). *Digital Tourism for SME's*. (online). Retrieved January, 2018, from <https://www.depa.or.th/en/article/sme-digitaltourismforsme/>
- Jang, S., And Cai, L. (2002). Travel motivations and destination choice: A study of British outbound market. *Travel and Tourism Marketing*, 13(3), 111-133.
- Jaturongkakul, A. (2000). *Consumer Behavior*. Bangkok: Thammasat University.
- Kanjanakij, S. (2014). *Recreation and Tourism*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Mahasaranon, R. (2003). *Tourists' Need Analysis*. Bangkok: Dhonburi Rajabhat University.
- Matsangou, E. (2018). *The Rising Popularity of Solo Travel*. (Online). Retrieved September 29, 2018, from: <https://www.businessdestinations.com/featured/the-rising-popularity-of-solo-travel-and-the-women-enefitting-from-the-trend/>
- Obenour, W. L. (2005). The Journeys of Independence for Female Backpackers. *Tourism Review International*, 9(2), 213-227.
- Parasakul, L. (2012). *Tourist's Behavior*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Pongpanarat, K. (2017). *Development Situations and Travel Trends of World, Asian, and Thai*. (online). Retrieved June 20, 2018, from <https://www.citu.tu.ac.th>public>upload>pdf>

- Poomjamnean, K. (2012). *Impact Factors of Tourists in Bangkok Metropolitan Region Self-travel to Oversea*. Bangkok: Thammasat University Research and Consultancy Institute.
- Prasertsri, R. (2005). *Organizations' Behavior*. Bangkok: Thammasarn.
- Sereerat, S. (2007). *Consumer Behavior*. Bangkok: Theera Film and Cytex
- Swarbrooke, J., and Horner, S. (2007). *Consumer Behavior in Tourism* (2nd ed.). Oxford: Butterworth Heinemann.
- Tantivanij, V. (2003). *Principles of Marketing*. Bangkok: Pearson Education Indo-China.
- Tourism Authority of Thailand. (2014). *Behavior Trend in 2014*. (online). Retrieved May 24, 2018, from: <https://www.etatjournal.com/web/menu-read-web-etatjournal/menu-2014/menu-2014-0ct-dec/619-42557-trend-2014>
- Tourism Authority of Thailand. (2016). *TAT review 2(4) October-December 2559*. (online). Retrieved June 29, 2018: <https://www.etatjournal.files.wordpress.com/2016/10/tat420161.pdf/>
- Wannathanom, C. (2009). *Planning and Tour Management*. Bangkok: Samlada.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Yang, E.L., Khoo L.C., and Arcodia, C. (2018). Power and empowerment: How Asian solo female travelers perceive and negotiate risks. *Journal of Tourism Management*, 68, 32-45.